V. XIZMATLAR

Iqtisodiyotning muhim tarmoqlaridan biri bo‘lgan xizmatlar sohasining ahamiyati juda ulkan va dolzarb hisoblanadi. Ishlab chiqarish jarayonlarining tobora murakkablashib borayotganligi, bozorni kunlik va individual talablarga mos iste’mol mollari bilan to‘ldirish, innovatsion rivojlanishning jadal o‘sishi jamiyat hayotining yangilanishiga olib keladi. Bu axborot, moliya, transport, sug‘urta va boshqa turdagi xizmatlarsiz amalga oshmaydi.

Xizmatlar sohasida 2021- yil 1- oktabr holatiga 26,0 mingdan ortiq korxonalar va tashkilotlar faoliyat ko‘rsatmoqda, ushbu ko‘rsatkich o‘tgan yilning mos davriga nisbatan 117,5 % ni tashkil etdi. Yangi korxona va tashkilotlarni tashkil etish, shuningdek, faoliyat yuritayotgan korxona va tashkilotlar tomonidan innovatsion texnologiyalardan foydalanish va ko‘rsatilayotgan xizmatlar ro‘yxatini kengaytirish kelgusida ish o‘rinlarini ko‘paytirish va aholi farovonligini oshirishga yordam beradi.

Xizmatlar sohasiga taaluqli faoliyat ko‘rsatayotgan korxonalar va tashkilotlar soni, *birlikda*
(fermer va dehqon xo‘jaliklaridan tashqari) 2021- yil 1- oktabr holatiga

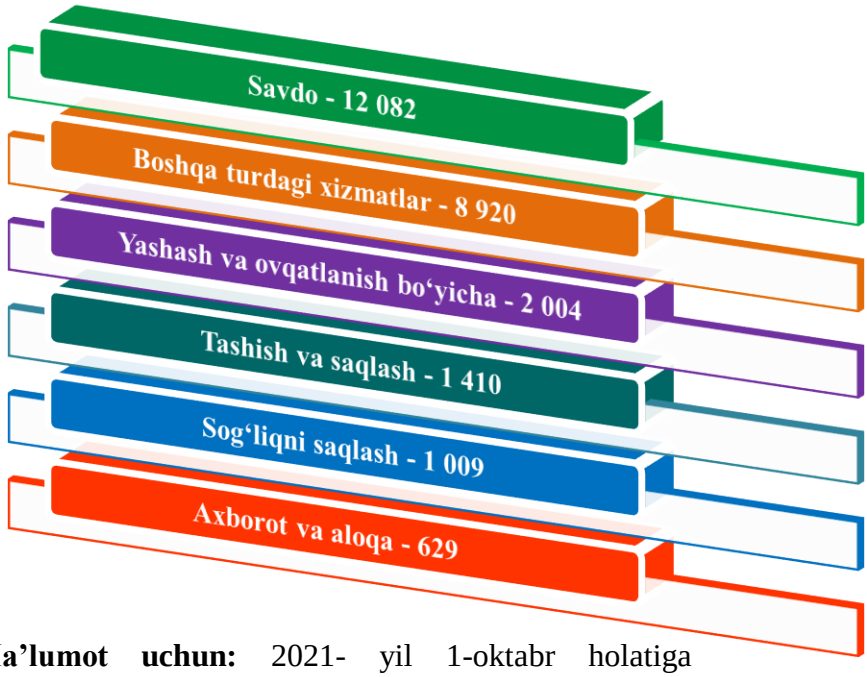

Ma’lumot uchun: 2021- yil 1-oktabr holatiga xizmatlar sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlarning soni o‘tgan yilning shu davriga nisbatan 3,9 mingtaga ortdi. Ushbu sohada faoliyat yuritayotgan va kichik biznes subyektlariga tegishli korxonalar va tashkilotlar soni 3,1 mingtaga ortishi kuzatildi.

O‘tgan yilning shu davriga nisbatan o‘sish sur’ati savdo faoliyati bilan shug‘ullanadigan korxona va tashkilotlarda 124,0 % ni tashkil etdi. Ularning soni 2,3 mingtaga ortdi. Shu bilan birga, yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlarning o‘sish sur’ati 115,0 % ni tashkil etib, ularning soni 262 taga ko‘paydi.

2021- yil 1- oktabr holatiga korxona va tashkilotlarning umumiy sonida xizmatlar sohasida faoliyat ko‘rsatayotganlarning ulushi, % *da*
(fermer va dehqon xo‘jaliklaridan tashqari)

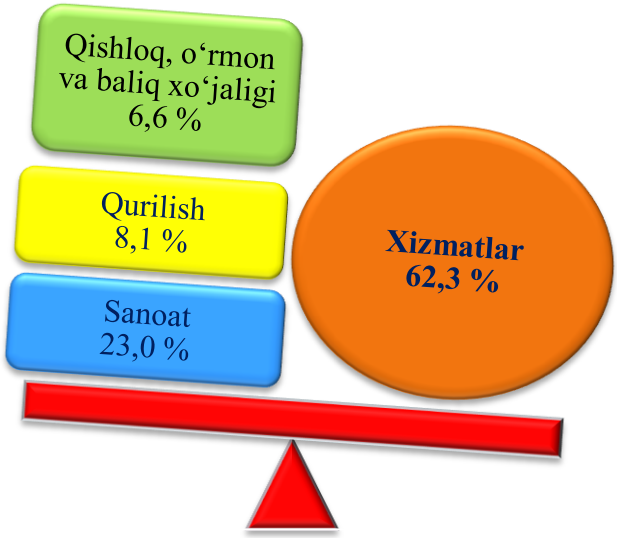

2021- yil 1- oktabr holatiga xizmatlar sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar tarkibida eng yuqori ulushni savdo faoliyati bilan shug‘ullanuvchi korxona va tashkilotlar 46,4 % tashkil etadi.

Yashash va ovqatlanish sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlarning ulushi 7,7 % ni tashkil etdi.

Xizmatlar sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlarning umumiy sonidan tashish va saqlash faoliyati bilan shug‘ullanayotgan korxona va tashkilotlarning ulushi 5,4 % ni etdi.

Sog‘liqni saqlash sohasida faoliyat yuritayotgan va ijtimoiy xizmatlar ko‘rsatuvchi korxonalar va tashkilotlarning ulushi 3,9 % ni tashkil etdi.

Axborot faoliyati bilan shug‘ullanuvchi va aloqa xizmatlarini ko‘rsatuvchi korxonalar va tashkilotlar ulushi 2,4 % ga teng bo‘ldi.

Iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha ishlab chiqarilgan (ko‘rsatilgan) bozor xizmatlarning hajmi va o‘sish sur’ati
(2021- yil yanvar-sentabr oylari uchun)

	mlrd. so‘m	*o‘sish sur’ati, % da*	*umumiy hajmga nisbatan % da*
Jami – xizmatlar	**10 968,1**	**122,9**	**100,0**
jumladan asosiy turlari bo‘yicha:			
aloqa va axborotlashtirish xizmatlari	477,0	111,9	4,3
moliyaviy xizmatlar	2 743,0	161,6	25,0
transport xizmatlari	2 198,3	110,9	20,0
shu jumladan: avtotransport xizmati	2 142,3	109,5	19,5
yashash va ovqatlanish xizmatlari	170,6	107,9	1,6
savdo xizmatlari	3 233,6	111,6	29,5
ko‘chmas mulk bilan bog‘liq xizmatlar	299,1	118,9	2,7
ta’lim sohasidagi xizmatlar	412,4	125,1	3,8
sog‘liqni saqlash sohasidagi xizmatlar	176,4	111,3	1,6
ijara xizmatlari	237,5	120,2	2,2
kompyuterlar va maishiy tovarlarni ta’mirlash bo‘yicha xizmatlar	228,2	119,9	2,1
shaxsiy xizmatlar	484,4	118,6	4,4
me’morchilik, muhandislik izlanishlari, texnik sinovlar va tahlil sohasidagi xizmatlar	71,3	95,7	0,7
boshqa xizmatlar	236,4	120,4	2,2

Xizmatlar tarkibida eng katta ulushni savdo xizmatlari (29,5 %), moliyaviy xizmatlar (25,0 %), transport xizmatlari (20,0 %) tashkil etadi. Xizmatlar umumiy hajmida past ulushlarni ta’lim sohasidagi xizmatlar (3,8 %), yashash va ovqatlanish kabi xizmatlar (1,6 %), me’morchilik, muhandislik izlanishlari, shuningdek, texnik sinovlar va tahlil sohasidagi xizmatlar (0,7 %) egalladi.

Iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha xizmatlar tarkibi,
(2021- yil yanvar-sentabr, jamiga nisbatan % da)

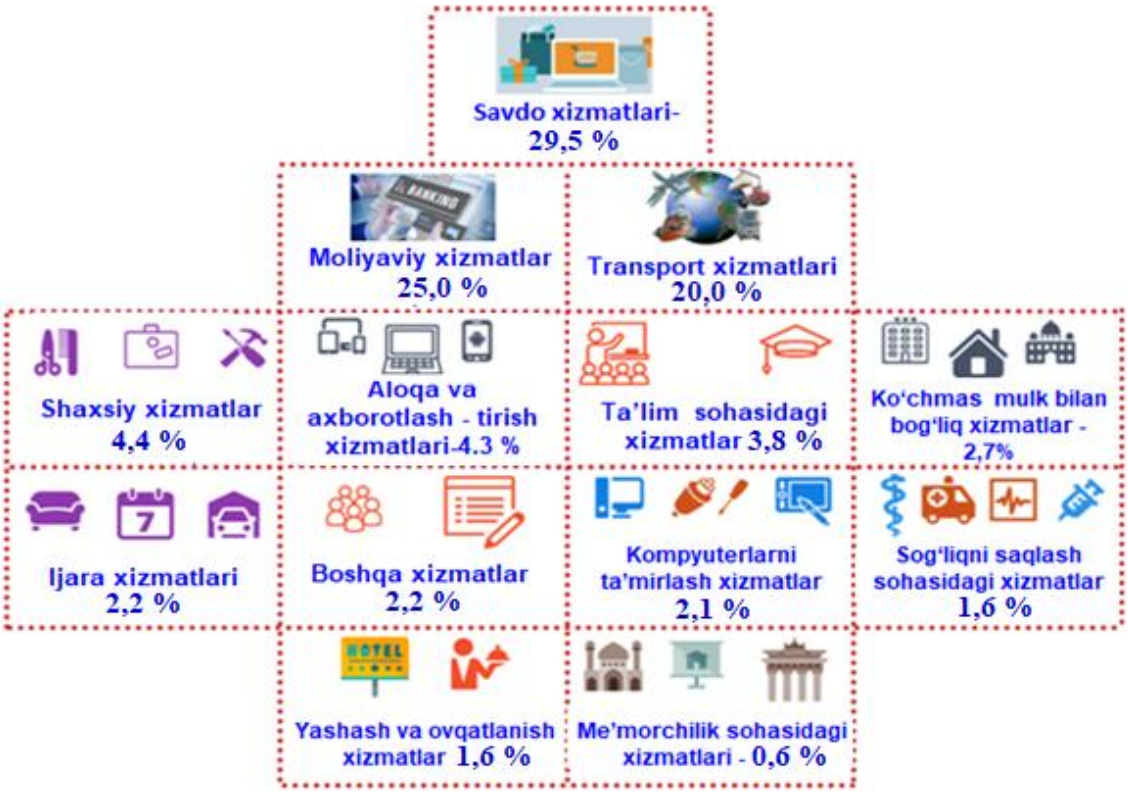

Bozor xizmatlarining umumiy hajmidagi savdo xizmatlari 29,5 % eng yuqori ulushni tashkil etadi. Savdo oddiy taqsimlash mexanizmidan iste’molchiga yo‘naltirilgan bozor talablarini shakllantirish jarayonlarida faol ishtirokchiga aylandi. Hozirgi vaqtda, savdo xizmatlari iqtisodiyotda ko‘rsatilgan jami xizmatlar hajmining sezilarli qismi hisoblanadi.

Savdo xizmatlari tarkibida chakana savdo (avtomobillar va mototsikllar savdosidan tashqari) xizmatlari yuqori ulush 84,3 % ni tashkil etadi.

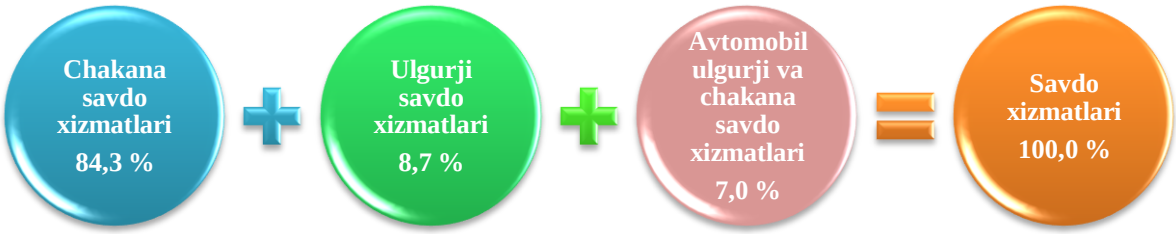

2016-2021- yillarda xizmatlar sohasini rivojlantirish dasturini amalga oshirish natijasida moliyaviy xizmatlar – 25,0 %, ta’lim sohasidagi xizmatlar – 3,8 % , aloqa va axborotlashtirish – 4,3 % va transport xizmatlari – 20,0 % ko‘rsatkich bilan yuqori o‘sish sur’atlariga erishildi.

Iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha ishlab chiqarilgan bozor xizmatlarining o‘sish sur’atlari, %
(2021- yil yanvar-sentabr oylari uchun)

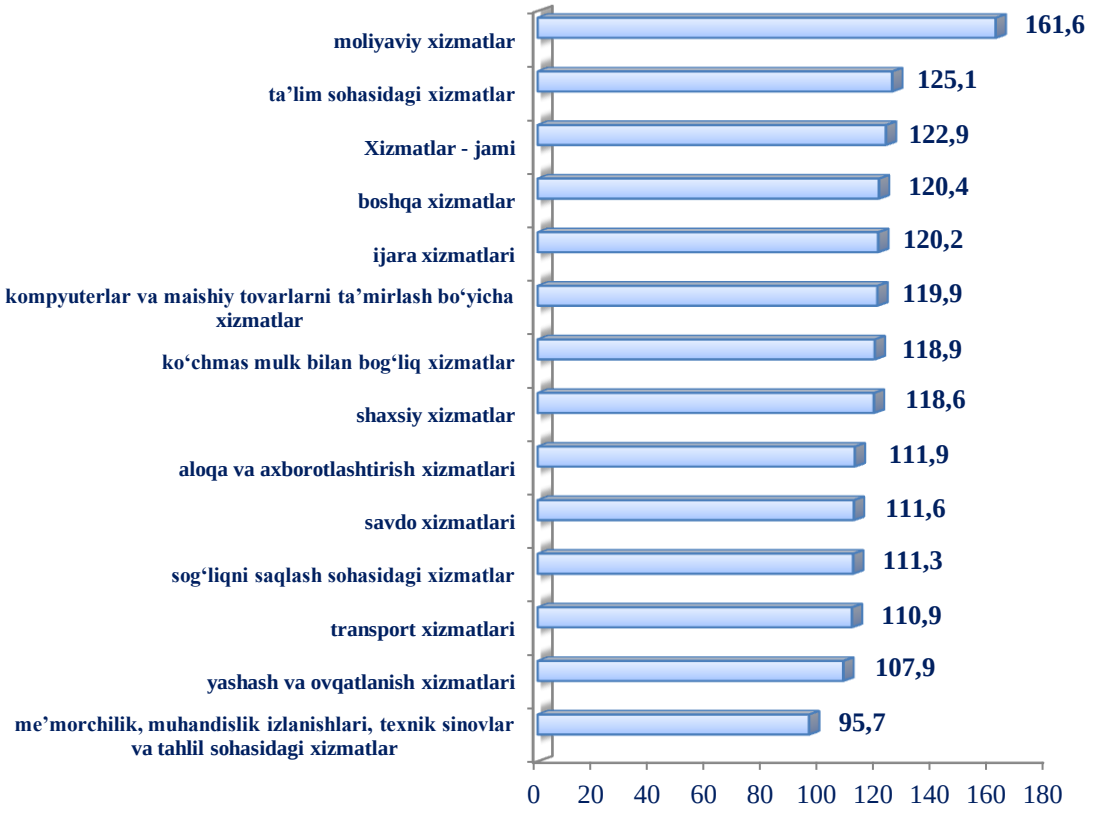

Respublikamizda kredit siyosati bo‘yicha olib borilayotgan islohotlarning davom ettirilishi moliyaviy xizmatlarning o‘sishiga imkoniyat yaratdi. 2021- yilning yanvar-sentabr oylarida moliyaviy xizmatlarning o‘sish sur’ati 161,6 % ni tashkil etdi. Shu bilan birga, eng yuqori o‘sish sur’atlari ijara xizmatlari (120,2 %), Ko‘chmas mulk bilan bog‘liq xizmatlar (118,9 %), ta’lim sohasidagi xizmatlar (125,1 %) va Kompyuter va maishiy tovarlarni ta’mirlash bo‘yicha xizmatlarida (119,9 %) qayd etildi.

Xizmatlar tarkibida savdo xizmatlari – 29,5 % ulush bilan etakchi o‘rinni egallaydi. Savdo xizmatlari hajmining oshish omillari yangi bino va inshootlarni qurish va rekonstruksiya qilish, sanoat zonalarini tashkil etish va kengaytirish, savdo tarmoqlarini kengaytirish, turizm faoliyatini rivojlantirish hisoblanadi.

Xizmatlar tarkibida transport xizmatlarining jami hajmga nisbatan ulushi 20,0 % ko‘rsatkichga ega.

Xizmatlar umumiy hajmida past ulushlar yashash va ovqatlanish sohasidagi xizmatlar (1,6 %) shuningdek, me’morchilik, muhandislik izlanishlari, texnik sinovlar va tahlil sohasidagi xizmatlar (0,6 %) ga to‘g‘ri kelgan.

Shahar va tumanlar kesimida xizmatlar ishlab chiqarish
(2021- yil yanvar-sentabr oylari uchun)

	Jami			*Aholi jon boshiga*	
	mlrd. so'm	*2020- yil yanvar-sentabrga nisbatan %*	*jami xizmatlar hajmida hududlarning ulushi*	*ming so'm*	*2020- yil yanvar-sentabrga nisbatan %*
Andijon viloyati	**10 968,1**	**122,9**	**100,0**	**3 414,0**	**120,5**
shaharlar:					
Andijon	3 537,8	125,1	32,3	7 806,4	122,8
Xonobod	381,2	119,6	3,5	8 782,6	117,6
tumanlar:					
Oltinko'l	492,4	122,9	4,5	2 702,4	120,1
Andijon	605,2	121,2	5,5	2 244,7	118,6
Baliqchi	547,3	122,6	5,0	2 673,4	120,2
Bo'ston	293,9	118,1	2,7	3 988,3	115,7
Buloqboshi	421,4	120,6	3,8	2 896,4	118,3
Jalaquduq	459,6	120,2	4,2	2 429,2	118,1
Izboskan	537,5	121,4	4,9	2 212,9	119,1
Ulug'nor	281,7	119,1	2,6	4 618,0	116,6
Qo'rg'ontepa	595,9	124,2	5,4	2 711,0	122,2
Asaka	686,4	124,6	6,3	2 046,5	122,0
Marhamat	447,5	119,7	4,1	2 536,9	117,6
Shahrixon	675,2	124,5	6,2	2 205,9	121,9
Paxtaobod	551,9	123,0	5,0	2 800,1	120,5
Xo'jaobod	453,2	120,8	4,1	4 028,9	118,5

1)Hududlar bo'yicha taqsimlanmaydigan hajmlarni qo'shgan holda

Shahar va tumanlar kesimida xizmatlarning eng yuqori o'sish sur'ati Andijon shahri (125,1 %) ga to'g'ri keldi.

Viloyat bo'yicha ko'rsatilgan xizmatlarning 122,9 % dan ortig'i Andijon shahri (125,1 %), Asaka tumani (124,6 %), Shahrixon tumani (124,5 %) va Paxtaobod (123,0 %) tumanlari hissasiga to'g'ri keladi.

Nisbatan past o‘sish sur’atlari Ulug‘nor tumani (119,1 %), Bo‘ston tumani (118,1 %), Xonobod shahri (119,6 %), Jalaquduq (120,2 %), Buloqboshi (120,6 %) va Xo‘jaobod (120,8 %) tumanlarida kuzatildi.

2021- yil yanvar-sentabr oylarida aholi jon boshiga ko‘rsatilgan bozor xizmatlari hajmi 3 414,0 ming so‘mni tashkil qildi. O‘sish sur’ati o‘tgan yilga nisbatan 120,5 % ni tashkil etdi.

Ushbu ko‘rsatkich hududlar o‘rtasida Xonobod shahrida 8 782,6 ming so‘mdan Asaka tumanida 2 046,5 ming so‘mgacha oraliqni tashkil etadi.

Hududlar bo‘yicha aholi jon boshiga ko‘rsatilgan bozor xizmatlarining hajmi va o‘sish sur’ati
(2021- yil yanvar-sentabr oylari uchun)

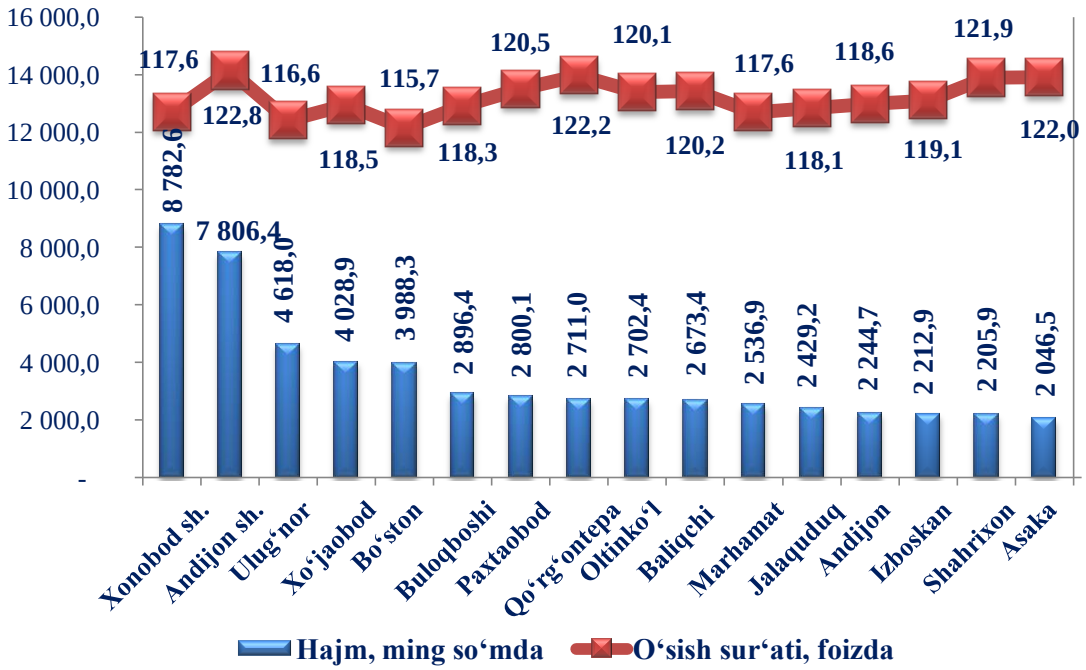

Aholi jon boshiga ko‘rsatilgan xizmatlar bo‘yicha eng yuqori ko‘rsatkich Andijon shahrida 7 806,4 ming so‘mga teng bo‘lib, o‘sish sur’ati o‘tgan yilning shu davriga nisbatan 122,8 % ni tashkil etdi.

Bundan tashqari, aholi jon boshiga ko‘rsatilgan xizmatlar hajmining sezilarli o‘sishi Asaka (122,0 %), Qo‘rg‘ontepa (122,2 %) va Shahrixon (121,9 %), Baliqchi (120,2 %) tumanlarida kuzatildi.

Aholi jon boshiga ko‘rsatilgan xizmatlarning eng past ko‘rsatkichi, Asaka (2 046,5 ming so‘m), Shahrixon (2 205,9 ming so‘m) tumanlarida kuzatildi.

Xizmatlar sohasini jadal rivojlantirish, uning tarkibini, etarlicha rivojlangan jamiyat va rivojlangan ehtiyojlar bilan takomillashtirish mumkin va bu umuman hayot sifati kabi hodisa bilan bog‘liq, chunki turli ehtiyojlarni qondirish jarayoni hayot sifatining muayyan standartini yaratadi.